

C14 – WER1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

19 oktober 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID
EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de werltdtentoonstelling Expo 2000 te Hannover

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 19 oktober 2000

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.29 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de wereldtentoonstelling Expo 2000 te Hannover

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Gatz tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de wereldtentoonstelling Expo 2000 te Hannover.

Alvorens het woord te verlenen aan de vraagsteller wil ik het volgende meedelen. Op vraag van de commissie op 12 oktober laatstleden heb ik een brief laten sturen via het secretariaat naar de voorzitter. Ik heb hem gevraagd of een lid van het Bureau ook uitleg kon geven over deze zaak. Het Bureau had immers beslist om een delegatie naar de tentoonstelling in Hannover te sturen, om zelf te kijken wat er gaande was. De heer De Roo zal dus langskomen om hierover het woord te voeren.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de wereldtentoonstelling van Hannover loopt reeds geruime tijd. Weldra sluit ze de deuren. Los van de inspiratieloze architectuur die het Belgische paviljoen kenmerkt – hoewel dat natuurlijk een persoonlijke appreciatie is – blijkt ook dat van de duidelijke profilering van de diverse gewesten en gemeenschappen in onze federale structuur weinig in huis is gekomen. De opdrachtgever van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor Hannover klaagde onlangs de wantoestanden aan in de media : verschillende werken waren slecht of gebrekkig uitgevoerd, en ook het onderhoud zou te wensen overlaten. Een en ander heeft

volgens hem te maken met de manier waarop de commissarissen-generaal voor het Belgische paviljoen aangeduid zijn voor het project. De opdrachtgever merkte – volgens mij terecht – op dat een onderzoek naar de aanwending van de bestede middelen wel eens op zijn plaats zou kunnen zijn. Er zou sprake zijn van een bedrag van 100 miljoen frank.

Ik wil de bevoegde minister dan ook het volgende vragen. Op welke manier werden commissarissen-generaal voor het Belgische paviljoen aangesteld, en welke stem had de Vlaamse regering daarin ? Komt er een evaluatie van het project, met uiteraard ook een duidelijk onderzoek naar de aanwending van de middelen ? Zo ja, wanneer mogen wij daarvan dan resultaten verwachten ? Welke stappen zal de minister ondernemen om ervoor te zorgen dat dergelijke wantoestanden in de toekomst worden vermeden ? Het gaat immers over wantoestanden : ik wik mijn woorden, maar ik heb geen reden om te twifelen aan de woorden van de opdrachtgever van het Hoofdstedelijk Gewest, die een ernstig en consciëntieus man is. Men zou immers kunnen verwachten dat een evenement als een wereldtentoonstelling de kans bij uitstek is om het door recente schandalen opgelopen negatieve imago van België, dat afstraalt op Vlaanderen, om te buigen in een positieve indruk. Op deze manier werd echter nog maar eens een kans gemist.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik heb getracht een en ander te reconstrueren op basis van de gegevens van de administratie. U zult immers willen aanvaarden dat aan dit dossier reeds een hele wordingsgeschiedenis voorafgaat. Ik zal eerst de feiten op een rijtje zetten alvorens mijn persoonlijke appreciatie te geven.

Van Mechelen

Op 26 juli 1997 besliste de vorige federale regering over de Belgische deelname aan de wereldtentoonstelling van Hannover. Via een mededeling aan de ministerraad van 18 november 1997 en bij koninklijk besluit van 29 januari 1998, gepubliceerd in het Belgische Staatsblad van 28 maart 1998, werden de heren Michel Hahn en Alfons Boesmans benoemd tot respectievelijk commissaris-generaal en adjunct-commissaris-generaal van de Belgische regering bij de wereldtentoonstelling van Hannover 2000. De heer Hahn was de erevoorzitter van de Union Wallonne des Entreprises. De heer Boesmans was oud-senator en commissaris-generaal van de Expo 1998 in Lissabon. Deze aanstelling geschiedde door de vorige federale regering, op voordracht van de federale minister van Economie. Volgens mijn informatie werd de Vlaamse regering niet betrokken bij deze aanstelling.

Het commissariaat-generaal, onder het gezag van de federale minister van Economie, kreeg op basis van het KB van 2 maart 1998 de opdracht het ontwerp, de voorbereiding, de organisatie en de liquidatie van de officiële Belgische deelneming aan deze manifestatie te verwezenlijken. De commissaris-generaal werd ermee belast de Belgische exposanten te rekruteren en er de deelnemingsvoorwaarden van te bepalen, de toekenning en de verdeling van de plaatsruimten van de Belgische sectie te regelen en alle plannen goed te keuren. Aan hem moesten alle werken binnen de omheining van de Belgische sectie voor goedkeuring worden onderworpen. Ten slotte moest hij ook alle maatregelen nemen met het oog op het handhaven van de orde en de veiligheid van personen en goederen binnen de Belgische sectie.

De commissaris-generaal beschikte, binnen het kader van de kredieten die te zijner beschikking werden gesteld, over alle bevoegdheden die nodig zijn voor het volbrengen van zijn opdracht. Met dat doel mocht hij zich verbinden en bedingen, alle onroerende goederen huren, onderhuren en beheren ; alle roerende goederen kopen, vervreemden, ruilen of huren en onderhandelen over of schikkingen treffen voor alle aankopen binnen het kader van zijn bevoegdheden. Hij mocht eveneens alle overeenkomsten in verband met zijn bevoegdheden sluiten. Ook mocht hij de reglementen van de Belgische sectie uitvaardigen.

In de uitoefening van hun ambtsverrichtingen vertegenwoordigen de commissaris-generaal of de adjunct-commissaris-generaal de Belgische regering bij de Duitse autoriteiten, gelast met de realisatie

van de wereldtentoonstelling. De commissaris-generaal zorgt ervoor dat, bij de beëindiging van zijn opdracht, de bundels, documenten en alle stukken van de boekhouding alsmede verzamelingen van catalogi en reglementen in het archief van het federale Ministerie van Economische Zaken worden ondergebracht. Hieruit blijkt dat Vlaanderen niet betrokken werd bij deze zaak.

Uw tweede vraag was of er een evaluatie van het project komt, en zo ja, wanneer we daarvan de resultaten mogen verwachten. Laat mij duidelijk zijn : de deelnemende gewesten en gemeenschappen hebben reeds afgesproken om na de wereldtentoonstelling een evaluatie te maken. We hebben daarvoor vier zaken op een rijtje gezet. Ten eerste : een evaluatie van de dagelijkse leiding van het paviljoen. Ten tweede : een evaluatie van de functiebeschrijvingen van de commissaris- en adjunct-commissaris-generaal. Ten derde : een detail van de overheadkost, en ten vierde : een detail van de kosten voor het Vlaamse Gewest. Deze evaluatie en dit kostenoverzicht kan pas volledig zijn na afsluiting van alle rekeningen, dus vermoedelijk op het einde van het voorjaar van 2001.

Uw derde vraag was welke stappen de minister zal ondernemen om ervoor te zorgen dat dergelijke wantoestanden in de toekomst kunnen worden vermeden. Uit de evaluatie zal blijken waar er eventuele knelpunten geweest zijn en welke conclusies we kunnen trekken voor toekomstige participaties. In de toekomst zal Vlaanderen zich als prioriteit stellen om van bij de start volledig bij dergelijke projecten te worden betrokken, zodat met de federale verantwoordelijken tijdig de nodige afspraken kunnen worden gemaakt. Op basis van wat ik na 13 juli 1999 heb meegemaakt kan ik enkel vaststellen dat dit nu absoluut niet het geval was.

Van de administratie vernam ik dat het dossier over de Vlaamse deelname aan de Wereldtentoonstelling in Hannover sinds 1997 uitsluitend werd gevolgd door het kabinet van de voormalige minister-president. Mevrouw Maria De Smet werd aangesteld als de afgevaardigde van Vlaanderen. Het kabinet van voormalig minister-president Van den Brande wilde Vlaanderen eigenlijk met een eigen paviljoen en als deelstaat laten deelnemen aan de Expo. Het reglement van het Internationaal Bureau voor Wereldtentoonstellingen laat echter niet toe dat deelstaten zich presenteren in het landengedeelte van een Wereldtentoonstelling.

Men besloot dat Vlaanderen hoe dan ook niet afwezig kon blijven van de Expo. De ruimte van

Van Mechelen

Vlaanderen zou deel uitmaken van het Belgische paviljoen, maar ze moest afgesloten worden van die van de andere gemeenschappen en gewesten. De houding van Vlaanderen heeft er toen zeker niet toe bijgedragen het Belgische paviljoen het uitzicht van één geheel te geven. De huidige opdeling is hiervan een gevolg.

Verder werd in de begroting van 1999 enkel in middelen voorzien voor de bijdrage van Vlaanderen aan de bouw van het Belgische paviljoen, namelijk 100 miljoen frank. Het was de bedoeling van voormalig minister-president Van den Brande om de Stichting Flanders Technology te belasten met de uitwerking van de Vlaamse stand. Deze stichting was dan ook de enige die min of meer op de hoogte was van het dossier. Dat was vermoedelijk ook de reden waarom het dossier aan de administratie Wetenschap en Innovatie werd voorgelegd, en niet zoals in het verleden aan de administratie Buitenlands Beleid of de administratie Kanselarij en Voorlichting.

Op 27 april 1999 keurde de Vlaamse regering de Vlaamse deelname in het kader van het Belgisch paviljoen goed, en in juni 1999 werd de administratie Wetenschap en Innovatie belast met de uitwerking en coördinatie van het dossier. Voor de aanduiding van een ontwerper werd door de vorige regering een conceptnota goedgekeurd op basis waarvan een bestek werd uitgeschreven op 6 augustus 1999. Omwille van een tekort aan budgettaire middelen om het project in zijn totaliteit te gunnen, werd een onderscheid gemaakt tussen het uitwerken van een concept en de realisatie ervan. Tien kandidaten werden aangeschreven. De uiterste indieningsdatum werd gesteld op 31 augustus 1999. Er werden echter geen offertes ingediend. Op dat moment kwam uw nederige dienaar in het spel, en wel om vast te stellen dat er geen offertes werden ingediend. Op 31 augustus 1999 stond Vlaanderen met betrekking tot de deelname aan de Wereldtentoonstelling in Hannover nog nergens.

In september 1999 werden door de administratie Wetenschap en Innovatie een aantal ontwerpers uitgenodigd met de bedoeling na onderhandeling een overeenkomst te sluiten. Toen bleek dat geen enkel professioneel evenementenbureau geïnteresseerd was in het uitwerken van het concept zonder voor de uitvoering ervan te mogen meedingen.

Medio oktober – slechts enkele maanden voor de opening van de Wereldtentoonstelling – werd dan ook besloten een nieuwe procedure te starten

waarin de verdere uitwerking van het concept en de realisatie ervan vervat zaten. Op 3 december 1999 keurde de Vlaamse regering dit goed. Voor de inhoudelijke invulling, de keuze van de producten in de Vlaamse stand en het opzetten van allerhande activiteiten besliste de Vlaamse regering tot de oprichting van een stuurgroep binnen de administratie. Deze stuurgroep bevatte vertegenwoordigers van de administratie Wetenschap en Innovatie, de administratie Buitenlands Beleid, de administratie Kanselarij en Voorlichting, de administratie Kunst, Export Vlaanderen en Toerisme Vlaanderen.

De stuurgroep kreeg van de Vlaamse regering de opdracht de inhoudelijke invulling van de Vlaamse stand te begeleiden, allerhande activiteiten in het federale Business Center op te zetten en bij te dragen tot de inhoudelijke invulling van de Vlaamse dag. Op 4 december 1999 verscheen de aankondiging in het Bulletin van Aanbestedingen. De uiterste indiendatum voor de offertes werd vastgesteld op 10 januari 2000. De evaluatie hiervan vond plaats op 13 januari. De stuurgroep stelde unaniem het bedrijf c-k Cavca uit Mechelen voor. Op 11 februari 2000 keurde de Vlaamse regering dit voorstel goed en werd de opdracht toegewezen aan dit bedrijf.

Deze opdracht omvatte het uitwerken, bespreken en aanpassen van het concept, de vormgeving, de aankleding van de stand, het opmaken van het draaiboek, de realisatie van de stand, de exploitatie en ontmanteling van de stand enzovoort. Hiervoor werd in een budget voorzien van 5 miljoen frank voor het uitwerken van het concept, inclusief het opstellen van de draai- en lastenboeken, en van 35 miljoen frank voor de realisatie, exploitatie en ontmanteling van de stand. De opdrachtnemer had bovendien geen recht op het nemen van een winstmarge op onderaannemingen terzake.

Op 25 april 2000, toen de tentoonstelling bijna open was, werd een bedrag vastgelegd voor het realiseren van het project. Nadien is er nog wel wat discussie geweest over de personeelsbezetting van de Vlaamse stand. Men heeft deze bezetting moeten optrekken van 33 uur naar 49 uur per dag, omwille van een aantal redenen. Volgens de tellingen van het commissariaat-generaal werd het door Cavca vooropgestelde aantal dagelijkse bezoekers, namelijk 7.000 personen, met ongeveer 3.000 personen overschreden. Door het drastische verlagen door de Duitse overheid van de prijs van de avondtickets voor de tentoonstelling was er een onverwachte bezoekerspiek vanaf 19 uur tot 21.30 uur. Er was een extra vraag naar informatie, maar ook

Van Mechelen

de 'Have a drink'-stand was bijzonder succesvol. Dit heeft er dus toe geleid dat we het personeelsbestand van onze Vlaamse stand hebben uitgebreid.

Voor de realisatie van het paviljoen was de bijdrage dus 100 miljoen frank, maar een en ander viel volledig onder de autoriteit en het toezicht van de federale regering. De aanwezigheid van het Vlaams Gewest komt neer op een kleine 35 miljoen frank. Ten slotte moeten ook de budgetten voor een aantal randactiviteiten, waaronder de Vlaamse dag, in rekening worden gebracht bij de evaluatie.

Ik kom tot mijn persoonlijke appreciatie. De heer De Roo was aanwezig met een delegatie van het Bureau van dit parlement. Ik was er met de Vlaamse regering op de Vlaamse Dag. Ik wil u niet verhehlen dat ik in mijn leven al betere zaken heb gezien.

Verder moet Vlaanderen nu zelf uitmaken, indien ze wenst deel te nemen aan een wereldtentoonstelling, op welke manier dit moet gebeuren. Daarbij moet dit structureel worden voorbereid, in samenwerking met de administratie, om te vermijden dat men min of meer te elfder ure een bureau moet belasten met het uitwerken van een concept, terwijl de stand eigenlijk al moet worden geïnstalleerd.

Voorts zal het, als we blijven functioneren onder de Belgische paraplu, nodig zijn dat er een eenheid in visie wordt geconcipeerd. Vandaag is er immers sprake van autonome eilandjes, zonder dat die Belgische stand enig gevoel teweegbrengt. In vergelijking met bijvoorbeeld de Nederlandse deelname was het totale project budgettair vrij bescheiden. Bovendien is er de instapdrempel. Ik ben tweemaal op de wereldtentoonstelling geweest : eenmaal bij het begin, om te kijken of de stands voltooid waren, een tweede maal met de Vlaamse regering, op de Vlaamse Dag.

We hebben nood aan meer visie en meer conceptuele kracht om dit te realiseren. Ik heb daarover contact gehad met de bevoegde federale ministers. Ik heb hen gezegd dat, als we in de toekomst van plan zijn om er aan deel te nemen, we gisteren in plaats van morgen moeten beginnen willen we er iets behoorlijks van maken. Bij de invulling van de Vlaamse stand heb ik vastgesteld dat de Vlaamse hoogtechnologische topbedrijven bijzonder schroomvallig zijn om deel te nemen. Zo was er sprake van om de infobalie van de Vlaamse stand te robotiseren en uit te rusten met de spraaktechnologie van Lernout en Hauspie. Zij hadden aan-

vankelijk toegezegd, maar lieten uiteindelijk weten af te zien van deelname aan het concept. Dergelijke bedrijven voelen zich niet thuis op wereldtentoonstellingen : ze nemen liever deel aan gespecialiseerde beurzen.

Wie Hannover heeft bezocht beseft dat heel het concept van wereldtentoonstellingen in vraag zal worden gesteld. Een dergelijke tentoonstelling heeft slechts zin als men alles richt op enkele zeer sterke thema's. Zo zou een wereldtentoonstelling kunnen worden opgebouwd rond het thema van de mobiliteit, een duidelijk afgelijnd onderwerp waarop ieder land zijn visie en kracht kan laten gelden.

Toen ik vernam dat de burgemeester van Antwerpen het idee lanceerde om in Antwerpen ooit een dergelijke wereldtentoonstelling te organiseren, heb ik onmiddellijk gevraagd dat een afvaardiging van de administratie Ruimtelijke Ordening de wereldtentoonstelling zou gaan bezoeken. Dat is inmiddels gebeurd. Ook twee mensen van mijn kabinet zijn met eigen ogen gaan bekijken wat dit zou betekenen, want als men van plan is een dergelijke tentoonstelling in Vlaanderen te organiseren, dan spreekt het voor zich dat het terzake bijzonder snel dag zal zijn.

Ik verheel u niet dat ik niet enthousiast ben over onze deelname. Ik wijt dit aan een 'verplichte improvisatie', bij wijze van spreken. Ik heb vastgesteld dat onze administratie op dit terrein weinig competentie in huis heeft. We zullen die competentie dus moeten ontwikkelen als we deze rol aan de administratie willen blijven toevertrouwen. Ik kan alleen maar zeggen dat we de mensen dankbaar moeten zijn die ondanks alles hebben geprobeerd om de Vlaamse aanwezigheid op de Wereldtentoonstelling vorm te geven. Op weinig tijd is er heel veel gebeurd, hoewel ik vind dat het met hetzelfde budget veel beter had kunnen zijn.

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Ik dank de minister voor zijn zeer omstandig antwoord. Hij zal het met mij eens zijn dat het geen toeval kan zijn dat op een bepaald moment Kafka in het geding is gekomen in deze zaak.

De voorzitter : Zoals eerder gezegd bezochten in het verleden leden van de commissie voor Economie – en nu een afvaardiging van het Bureau – de Wereldtentoonstellingen. De commissie besloot dan ook unaniem om een uitnodiging te sturen aan de voorzitter, de heer De Batselier. Ik ben verheugd dat de ondervoorzitter, de heer De Roo, hier

Voorzitter

aanwezig is en eventueel uit eigen ervaring kan getuigen over dit dossier.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de evaluatie van de minister juist is en ben niet van plan ze in twijfel te trekken. We hebben inderdaad met een delegatie van het Bureau onder leiding van de parlementsvoorzitter een bezoek gebracht aan de Wereldtentoonstelling in Hannover, en er samen met de ministers de Vlaamse Dag meegemaakt.

Wat is mij daarvan bijgebleven ? Ik sluit mij grotendeels aan bij de persoonlijke evaluatie van minister Van Mechelen. Het Belgisch paviljoen met daarin de deelpaviljoenen van de verschillende deelstaten gaf niet de indruk een eenheid te zijn. De onderdelen ervan leken niet goed op elkaar afgestemd. Ik herinner mij de paardenmolen, die al snel werd ingepalmd door één van de ministers. Ik vond het café interessant – een café is over het algemeen interessant. De animatie buiten het paviljoen was wel attractief en heeft veel mensen naar het paviljoen gelokt. Twee jaar geleden was ik met de commissie voor Economie en Tewerkstelling echter op de Wereldtentoonstelling in Lissabon, en al bij al is mij daarvan meer bijgebleven dan van Hannover.

Volgens mij is een Wereldtentoonstelling om de twee jaar – bijna altijd in Europa – van het goede teveel. Portugal had bijvoorbeeld twee jaar geleden een zeer attractief paviljoen in Lissabon, en is in Hannover aanwezig met wat restmateriaal van toen. Hetzelfde kan worden gezegd van vele andere paviljoenen – ook die van de grotere landen. Het was niet je dat. Het zou beter zijn om elke vijf jaar een Wereldtentoonstelling te organiseren die werkelijk de moeite waard is. Met dit oordeel doe ik natuurlijk onrecht aan de landen die wel hun uiterste best hebben gedaan en zeer opvallend aanwezig waren.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Het is spijtig te moeten vaststellen dat het Belgische paviljoen eens te meer wordt bekritiseerd. Blijkbaar leren we niet uit het verleden. Dezelfde negatieve opmerkingen werden gemaakt over het paviljoen in Lissabon, en daarvóór over dat in Sevilla. Dat heeft alles te maken met het steeds terugkerende euvel van een manklopende voorbereiding. De noodzakelijke langetermijnvisie ontbreekt. Ook de procedure voor het aanduiden van inrichtende actoren en het

aanstellen van verantwoordelijken speelt mee in het steeds opnieuw mislukken van dit project.

Toen de deelname van België aan Wereldtentoonstellingen nog onder de bevoegdheid viel van het toenmalige Commissariaat-Generaal voor Toerisme, werd er ook al met grote budgetten gegoocheld. Het resultaat was een 'happy few-arrangement' ter plaatse. De bar was het beste onderdeel van het hele gebeuren. Internationale uitstraling hebben wij nog nooit gehad, niettegenstaande het feit dat we toch heel wat technologisch vernuft in huis hebben. In Lissabon werd Vlaamse technologie zelfs door andere landen overgenomen en gepromoot !

Men moet trouwens het onderscheid maken tussen een Expo A en een Expo B : dat zijn twee categorieën van wereldtentoonstelling, waarbij A de hoogste is. We hebben er alle belang bij om, indien we opnieuw participeren aan een wereldtentoonstelling en we willen iets doen voor ons land en onze regio, de bal liefst twee jaar op voorhand aan het rollen te brengen. We moeten ons land in zijn totaliteit verkopen, weliswaar met de nadruk op de gewesten en met de nodige aandacht voor wat dit aan toegevoegde waarde kan opleveren voor het land. Een wereldtentoonstelling heeft immers toch als doel een dergelijke toegevoegde waarde te creëren, op het gebied van zowel techniek en economie als toerisme.

De voorzitter : Wanneer is de volgende tentoonstelling ?

Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : De heer De Roo stelt terecht dat we nu niet meteen in de grond moeten zinken. Ik heb op die tentoonstelling dingen gezien die ik afschuwelijk en ondermaats vond qua architectuur. Denken we maar aan de metalen constructie van een land als het Verenigd Koninkrijk : daar was een veredelde bedrijfsconstructie neergepoot. Bij sommige landen was inhoudelijk niets te zien.

Er waren anderzijds ook heel knappe projecten : architecturaal was de Nederlandse stand een bijzonder mooi paviljoen. Die stand had dan ook meer dan 1 miljard frank gekost. Als iedere bezoeker echter via een lift naar boven moet, dan wordt de instapdrempel van dat gebouw bijzonder hoog, daar de mogelijkheden om het bedrijf te betreden en te verlaten drastisch worden verminderd. Op dat vlak was het Belgische paviljoen wel goed, maar we hebben nu in verspreide slagorde geope-

Van Mechelen

reerd en dat lijkt me niet verstandig. Er moet dus worden gepraat over het concept : als we het samen doen, dan moeten we ook trachten er een zekere uitstraling aan te geven.

Lissabon was een thematentoonstelling met een duidelijk profiel. De tijd dat men mensen naar wereldtentoonstellingen kon lokken om op computers te tokkelen is stilaan voorbij. Als wereldtentoonstellingen geen visie of boodschap bevatten, dan vrees ik voor hun toekomst. Vergeet niet dat mensen vroeger naar wereldtentoonstellingen kwamen om het nieuwe in de maatschappij te zien. Dit was echter een compleet verouderde presentatie van waar men over beschikt.

De vraagsteller merkt terecht op dat er vragen kunnen worden gesteld over de organisatie van het paviljoen. We waren met vier ministers aanwezig op de Vlaamse Dag. De minister van Toerisme had daar een initiatief ontwikkeld om Toerisme Vlaan-

deren te promoten. Qua onthaal was dat bijzonder gebrekkig : dat was niet in orde, punt uit. In september hadden we normaliter een Dag voor de investeringen in Vlaanderen gepland. Toen ik ben teruggekomen heb ik dat onmiddellijk afgeblazen. Dit was immers geen kader om Vlaanderen te gaan promoten als een interessante investeringsregio. Ik vind dit inderdaad een gemiste kans, wetende dat er geld naartoe vloeit.

We moeten dus in de toekomst weten wat we willen. Ofwel doen we mee, en dan zullen we dat op een behoorlijke manier moeten doen, financieel ondersteund en met een duidelijke visie waarover is overlegd tussen het federale niveau en de gewesten, ofwel blijven we er weg.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.01 uur.*
